

Forslag

Plejeplan for G/F Sortemose Skovs fællesarealer Matriklerne 1dv, 1dx og 1bt Tokkekøb Hegn, Blovstrød

August 2015

Kurt Borella

blomstereng er af stor vigtighed for sommerfugle, humlebier og mange andre insekter og smuk at kikke på i højsommeren.

Skyggende og generende bevoksning nær huse og P-pladser skal undgås eller minimeres.

Nyplantning af træer og buske skal primært bestå af hjemmehørende, eller klimatilpassede arter, med rig blomstring og af vigtighed for fugle og insektliv. Bagest i denne plejeplan findes en liste med forslag til velegnede træer og buske til gavn for den hjemmehørende flora og fauna.

Fællesarealerne fremtræder (august 2015) i det store og hele hensigtsmæssige og naturvenlige og umiddelbart lægger jeg ikke op til store forandringer. Forskellige beskærings- fældnings- og planningstiltag bliver dog foreslået.

Her følger en definition på bevoksningselementer, som findes eller kan etableres på G/F Sortemose Skov fællesarealer

Brugsplæne: En brugsplæne anvendes primært til ophold, leg og boldspil. Plejen i form af interval græsklip, typisk 1-2 gange klip hver 14. dag, sigter mod at opnå en sammenhængende robust og ensartet græsflade.

Blomstereng: Naturgræs hvor jordbundsforhold, vækstvilkår og plejen i form af årligt høslæt præger udtrykket i højsommeren i form af vajende græs og blomster. Blomstereng er i vækstperioden ikke egnet til ophold, leg og lignende, men skal lades urørt i højsommeren. Plejetiltag kan aktivt bestå i at fjerne uønskede aggressive arter fra arealet og tilføre ønskede blomsterarter i form af udsået frø. Udlæg af friskklippet artsrigt blomsterengs hø fra andre arealer kan berige blomsterengen. Høslæt bør de første 1-5 år efter omlægning foregå 2 gange i sæsonen juni- oktober. Når et ønsket blomstrende udtryk er opnået på arealet, kan klipningen nedsættes til 1 gang i sæsonen. Efter klip skal høet ligge ca. 4-6 dage af hensyn til frøkast førend det fjernes. Det er vigtigt at det afhøstede fjernes fra blomsterengen, for at undgå næringsberigelse og for at lys og varme kan nå jordbunden.

Eks. på anlagt blomstereng ved Allerød Tennispark. Augustblomstring. Klip og afhøstning af vegetation finder sted efter 20. august

Prydbuske: Prydbuske bruges solitært eller i grupper. Oplevelsen sker primært i kraft af buskenes blomstring, løv, høstfarve, frugter eller anden særlig karakter. Plejen retter sig mod artens krav, behov og udseende og består primært i beskæring.

Busket: Busketter danner og adskiller rum samt afgrænser arealer. Buskettet er som oftest sammensat af flere arter. Helhedsvirkning, frodighed og rig blomstring er udgangspunkt for plejen.

Krat: Krat danner større massiver af buske og træer, der skaber rum, afgrænser eller giver læ. Krat er ofte sammensat af flere forskellige arter af træer og buske, der sammen danner en helhed. Plejen foregår primært ved beskæring eller udtynning af planter af hensyn til helheden.

Levende hegn: Hegn giver læ og afgrænser rum ved hjælp af en variation af træer og buske, der samtidig bidrager med frodighed, blomster og frugter. Hegn er plantet i en eller flere rækker og lag, der sikrer lægivning og tæthed. De enkelte arter er underordnet helheden. Plejen sker af hensyn til helheden og bygger primært på udtynning.

Fritvoksende træer: Fritvoksende træer er den mest almindelige måde at anvende træer på. Det fritvoksende træ har en krone, der udvikles uden konkurrence fra andre træer. Plejen er helt afhængig af målsætning, alder, placering, arten og stedet, hvor det vokser.

Lund: En lund giver en rumlig oplevelse såvel indefra som udefra. Lunden består af bestandstræer og underskov med forskellige arts- og aldersfordeling, hvor trækronerne varierer mellem at være fritvoksende og sammenvoksede. Plejen sker af hensyn til helheden og afhænger af målsætning, alder og voksested.

Delområde 1:

Nuværende tilstand:

Fællesareal beliggende mellem adgangsvej til Sortemosen og nordligste boligrække. Arealet rummer følgende bevoksnings-elementer:

Klipet brugsgræsplæne indrammet mod nord af en kantbevoksning, som delvis vokser på vold mod vej. Her vokser diverse arter, heriblandt bjergfyr og en del selvsået opvækst af bl.a. ahorn. Nord for legeredskaberne og fodboldmålene overgår arealet i et skovbryn mod P-plads og naturområde. Her findes bl.a. et par smukke bevaringsværdige skovfyr og en fin gammel lavkronet eg. Mod nordøst indgår store birke i et varieret skovbryn. På græsset centralt på arealet vokser en stor solitær rødgran, en solitær yngre birk, en yngre hyld, samt busketter af hvidtjørn og paradisæblebusk (*M. sargentii*). Et par luseskadede blågraner vokser på hjørnet mod vejen og 2 stk. unge blommetræer er plantede nær legeredskaberne.

Forslag til pleje og nye tiltag:

Brugsgræs klippes ca. 1 gang hver 14. dag i perioden medio april – november, eller efter behov

Skovfyr og stor eg (mod P-plads) opstammes hensynsfuldt af hensyn til græsklip og lys, ved behov

Stor Rødgran (ikke vital) fældes og stubfræses – konverteres til nyplantning af et mindre krat af blomstrende træer, som f.eks. 6 stk. kirsebærkornel (*cornus mas*)- 2 stk. vrietorn (*rhamnus catharticus*) og 6 stk. kvalkved (*viburnum opulus*), størrelse: Solitærtræer buske/træer 150-175cm med klump. Andre velegnede arter kan vælges.

Plantebed dækkes med 10cm træflis mod ukrudt.

Der kultiveres og sås græs på det restareal, der ikke tilplantes

1 stk. ung, (dårlig) birk og mindre hyld fældes og arealet kultiveres og tilsås med plænegræs

1 stk. bjergfyr på vold (dårlig) fældes evt. – konverteres til f.eks. 3 stk. kirsebærkornel (*cornus mas*) solitærbuske med klump str. 150-175 cm. – eller 3 stk. benved (*euonymus europaeus*) flerstammede solitærtræer med trådklump 150-175 cm. Der dækkes med 10 cm. Træflis.

2 gange blågran (luseskadede og grimme) tæt på vej, fældes/stubfræses – konverteres til busket af 3 stk. kvalkved (*viburnum opulus*) solitærbuske med klump 150-175 cm. Plantestedet dækkes med 10 cm. Træflis.

Sargentii (*malus sargentii*) og hvidtjorn busketter – skæres ind ved behov (af hensyn til græsklipper).

Bevoksning på vold ind mod brugsgræsplæne, skæres ind efter behov.

Skovbryn mod nordøst, skæres ind og opstammes ved behov

Evt. anlæg af blomstereng på den nordlige del af brugsgræsset (blomstereng 1), eller den vestligste del af brugsgræsset (se kortudsnit). Et areal som vist på ovenstående kortudsnit, lades uklippet og står som højt græs med indblandede blomster gennem sæsonen og afhøstes 1. år efter 20. august. Det er vigtigt at det slåede fjernes fra arealet. Arealet kan beriges med ønskede blomsterarter i form af frø fra andre blomsterrige arealer. De følgende år bør arealet slås 2 gange i sæsonen, ca. 1. juli og ca. 1. september af hensyn til blomstring og fjernelse af næringsstoffer.

Delområde 1. Store gamle skovfyr og en flot stor grenet eg i baggrunden danner skovbryn mod indkørselsvej og P-plads

Delområde 1: Stor, dominerende, men mindre vital rødgran foreslås fjernet og erstattet af blomstrende krat

Delområde 1. Smukt indkik til de fredede moseflader fra husene

Delområde 2

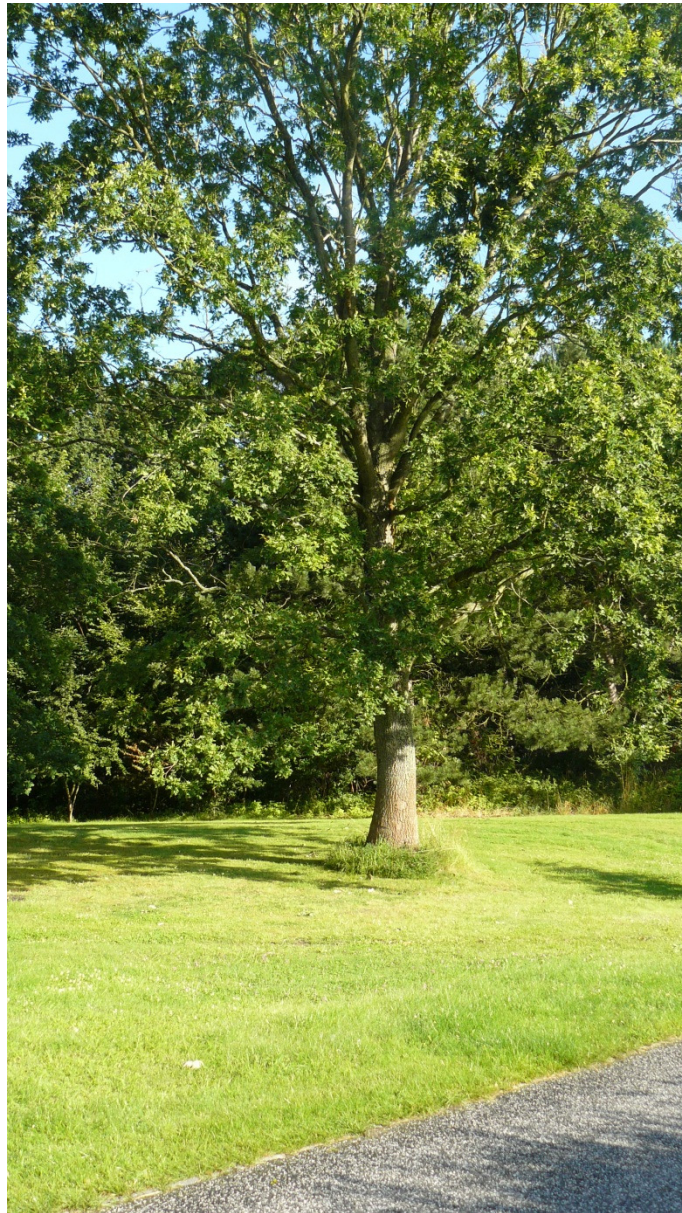
Nuværende tilstand:

Fællesareal beliggende nord for adgangsvej til boliger med brugsgræs (tørre forhold) og 4 stk. markante store fritstående egetræer.

Forslag til pleje og nye tiltag:

Brugsgræsset slås 1 gang hver 14. dag i perioden april-november eller efter behov.

Egetræerne foreslås bevarede. På hjørne af græsset mod parkering og mellem træerne (se kortudsnit delområde 2) er der plads til nyplantning af blomstrende busketter. Den ene busket kan f.eks. bestå af 3 plantede hvidtjørn (*Crataegus monogyna*) og den anden af 3 plantede paradisæble (*malus hyslop*), størrelse 10/12 125-175 cm, 3 x omplantet. Andre arter (se liste sidst i plejeplanen) kan også være af interesse, f.eks. kirsebærkornel (*cornus mas*). Vrietorn (*rharnus catharticus*, skovæble (*malus sylvestris*) eller kvalkved (*viburnum opulus*), alle er af stor naturværdi for fugle og gavnlige insekter.

Delområde 2. Fint egetræ på bund af brugsgræs

Delområde 3

Nuværende tilstand:

Fællesareal nord for adgangsvej til boliger med brugsgræs og overstandere af 11 stk. fritstående store egetræer.

Forslag til pleje og nye tiltag:

Brugsgræsset slås 1 gang hver 14. dag i perioden april-november, eller efter behov.

Stor hassel, der er ved at være til gene for færdsel vest om boligerne, skæres ind ved behov.

4 stk. mærkede egetræer foreslås fjernet og stubfræset, for at give bedre vækstvilkår til de resterende ege og for at bedre lysforholdene på arealet – erstattes af f.eks. 4 stk. paradisæbletræer (eller flere) af sorter, *malus baccata* 'Akso', *malus Proffessor Sprenger*, *malus hybrida* 'Evereste' og *malus floribunda*, størrelse 10/12 125-175 cm, 3 x omplantet. Paradisæbler er af stor nektarværdi for bier og andre gavnlige insekter og meget smukke i blomstringstiden i maj måned.

Arter som, kirsebærkornel (*cornus mas*). Vrietorn (*rhamnus catharticus*, benved (*euonymus europaeus*), hvidtjørn (*crataegus monogyna*), skovæble (*malus sylvestris*) eller kvalkvæd (*viburnum opulus*), som er af stor naturværdi for fugle og gavnlige insekter, kan også anvendes.

Delområde 3. Brugsgræs med lund af egetræer. Her kan der godt udtyndes i egene af hensyn til lys og luft. Nyplantning under egene af blomstrende små træer, vil fremme oplevelsesværdien.

Delområde 4

Nuværende tilstand:

Et fællesareal beliggende tæt på Sortemosevej med skyggede forhold.

Skygget brugsgræs med en blandet bevoksning af naturkarakter mod Sortemosevej. En stor spidsløn centralt i bevoksningen dominerer.

Forslag til pleje og nye tiltag:

Brugsgræsset slås 1 gang hver 14. dag i perioden april-november eller efter behov..

Af hensyn til læ og støjdæmpning mod Sortemosevej, bør der ikke foretages de store indgreb i delområdet. Bevoksningen kan skæres ind mod husene, ved behov, af hensyn til skyggegener og af hensyn til græsklip.

Den store spidsløn kan ved behov kronebeskæres i perioden juli-september (løn tåler ikke vinterbeskæring).

Dette vil forbedre lysforholdene, specielt i vinterhalvåret.

Delområde 5

Nuværende tilstand:

Fællesareal beliggende mod det fredede naturområde med hængesækflader.

Brugsgræs, del af sø (bassin for bl.a. tagvand), en blandet lysåben bevoksning af bevaringsværdige store fritstående træer, rødgran, eg, birk mm og med udsyn mod åben hængesækflade. Invasive arter er til stede omkring søen.

Forslag til pleje og nye tiltag:

Brugsgræsset slås 1 gang hver 14. dag i perioden april-november eller ved behov.

Søkant og skråninger mod sø, hvor der findes en del invasive plantearter, som have-gyldenris, busk-spiræa samt opvækst af pil, holdes årligt nedskåret. Juni måned og igen i september er mest effektivt i forhold til at bekæmpe have-gyldenris. Det mest optimale er, hvis det afskårne materiale fjernes fra arealet. Der bør gribes aktivt ind med nedskæring af spiræabevoksningen på nordøstsiden af søen, idet denne er voldsomt invasiv i det åbne land og vanskelig at bekæmpe.

Søen bør oprensnes maskinelt for bl.a. dunhammer ca. hvert 10. år eller ved behov. Manuel skæring under vandfladen årligt er også en måde, at holde væksten på dunhammer moderat. Det afskårne materiale bør fjernes fra søen.

Af hensyn til udsyn mod naturområdet og af hensyn til mulige skyggegener kan enkelte af de store fritstående træer efter behov fældes, opstammes eller beskæres. Store ege bør spares, men kan opstammes, så de får lys til stammen. Dette gavner fugle- og insektliv.

Delområde 6

Nuværende tilstand:

Fællesareal beliggende ud til de fredede naturområder.

Brugsgræs, del af sø (bassin for bl.a. tagvand), rhododendron-bed, bålplads, petanq-bane, en fritstående yngre birk og enkelte solitære hvidtjørn. Mod syd og den åbne hængesækflade findes en stor og blandet lysåben bevoksning af bevaringsværdige gamle fritstående træer, rødgran, eg, birk mm. På nordsiden af den nordlige P-plads findes noget ung opvækst af forskellige løvtræer, som f.eks. røn og eg.

Forslag til pleje og nye tiltag:

Brugsgræsset slås 1 gang hver 14. dag i perioden april-november eller ved behov.

Søkant og skråninger mod sø, hvor der findes aggressivt ukrudt, holdes årligt nedskåret. Juni måned og igen i september er mest effektivt i forhold til at bekæmpe have-gyldenris med flere. Det mest optimale er, hvis det afskårne materiale fjernes fra arealet. Søen bør oprensnes maskinelt hvert 10-15. år eller ved behov. Det oprensede materiale bør fjernes fra søen og oplægges i et jævnt lag i nærområdet.

Af hensyn til udsyn mod naturområdet og hængesækfladerne og af hensyn til mulige skyggegener for beboerne kan enkelte af de fritstående træer, primært birk og rødgran efter behov fældes, opstammes eller beskæres. Store ege bør spares, men kan opstammes, så de får lys til stammen. Dette gavner fugle- og insektliv.

De fritstående hvidtjørnsbuske på græsset og unge rønnetræer bør bevares, af hensyn til blomstring og insektliv. Der kan reguleres og tyndes efter behov i de selvsåede løvtræer inklusive de birk der vokser mellem de gamle skovfyr ved den nordlige p-plads. Her er det også af vigtighed at der er udsyn til hængesækken nord for parkeringen.

Delområde 6. På græsset: Fritstående hvidtjørn og ung røn. Vigtige arter for fugle og insekter

Delområde 6. Fællesområde med smuk bevoksning, domineret af egetræer. Opstamning og beskæring efter behov giver bedre kontakt fra husene til de fredede moseflader

Bilag:

Forslag til beplantning. Træer og buske med smuk blomstring og til gavn og glæde for fugle og insekter:

ART	LATIN	BLOMSTRING	FRUGT	BESKÆRING	FAUNA
hvidtjørn	<i>Crataegus</i>	xxx	xx	xx	xxx
kvalkved	<i>Viburnum opulus</i>	xxx	xx	x	xxx
vrietorn	<i>Rhamnus chartaticus</i>	xxx	xx	x	xxx
benved	<i>Euonymus europaeus</i>	xxx	xxx	x	xxx
hassel	<i>Corylus avellana</i>	xx	xxx	xx	xxx
avnbøg	<i>Betula carpinus</i>	xx	xxx	xxx	xxx
skovæble	<i>Malus sylvestris</i>	xx	xxx	x	xxx
tørst	<i>Rhamnus frangula</i>	xxx	xx	x	xxx
surbær	<i>Aronia melanocarpa</i>	xx	xxx	xx	xx
paradisæble	<i>Malus sargentii</i>	xx	xx	xx	xxx
paradisæble	<i>Malus "profsprenger"</i>	xxx	xx	xxx	xx
kræge	<i>Prunus incititia</i>	xx	xxx	x	xx
alm. røn	<i>Sorbus aucuparia</i>	xx	xxx	x	xx
bærmispel	<i>Amelanchier</i>	xx	xx	x	x
kirsebærkornel	<i>Cornus mas</i>	xxx	x	x	xxx
dun. gedeblad	<i>Lonicera ledebourii</i>	x	x	x	xx
alm. gedeblad	<i>Lonicera periclymenum</i>	xxx	xx	x	xxx
sommerf.busk	<i>Buddleia</i>	xxx	x	xx	xx
skovfyr	<i>Pinus sylvestris</i>	xx	xx	xx	xx
taks alm.	<i>Taxus baccata</i>	xx	xx	xx	xx
hyld	<i>Sambucus nigra</i>	xxx	xxx	xx	xx
pærekvæde	<i>Cydonia oblonga</i>	xxx	xxx	x	x
seljepil	<i>Salix caprea</i>	xxx	x	x	xxx

x = god
 xx = meget god/velegnet
 xxx = særdeles god/velegnet